

Kom
verder

Kenniscentrum Leefomgeving

Sociale Veiligheid Stadion Go Ahead Eagles Deventer

Onderzoek onder supporters

Eindrapportage

Copyright© 2013 by Saxion University of Applied Sciences.

All rights reserved. No part of this article may be reproduced or utilized in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the authors.

saxion.nl/leefomgeving

Colofon

Opdrachtgever: Saxion

Sponsor: Gemeente Deventer

Auteurs:

A. Zoutendijk

m.m.v.

W.K.F. Rodenhuis

H.J.C. Korthals Altes

Saxion Kenniscentrum Leefomgeving,

Lectoraat Risicobeheersing

Registratienummer: 2015 002349

Datum: september 2015

Inhoud

1. Opdracht en aanpak	4
2. Ervaringen van de supporters	8
3 Analyse van veiligheidsissues	20
4 Conclusie	27
Literatuur	31

1. Opdracht en aanpak

1.1 Opdracht

In juni 2014 heeft het Kenniscentrum Leefomgeving van Saxion in samenspraak met de Gemeente Deventer een onderzoeksopdracht opgesteld waarin de sociale veiligheid rondom het stadion van Deventer voetbalclub Go Ahead Eagles in kaart zou worden gebracht. De rol van de Gemeente Deventer was faciliterend en de vertegenwoordiging werd gedaan door mevr. Gerlinda Tijhuis en dhr. Denny Lobeek. In september is het onderzoeksvoorstel voorgelegd aan het management van Go Ahead Eagles bij hoofde van dhr. Martijn Hegeman en zijn er op basis van dat overleg enkele aanpassingen gemaakt inzake de onderzoeksvragen en focus van het onderzoek (zie par. 1.2).

Nadat het nieuwe voorstel door de betrokken partijen was goedgekeurd zijn drie studenten onder begeleiding van dhr. Andries Zoutendijk aan de slag gegaan met deze opdracht:

- Dhr. Leon de Bok, opleiding Integrale Veiligheidskunde
- Mevr. Syll Pelgrom, opleiding Integrale Veiligheidskunde
- Dhr. Leon Rouw¹, opleiding Integrale Veiligheidskunde

De focus van het onderzoek is komen te liggen op de beleving van de sociale veiligheid van supporters van Go Ahead Eagles op wedstrijddagen rondom stadion De Adelaarshorst. De dataverzameling is voor het grootste gedeelte uitgevoerd door de studenten, namelijk in de vorm van een enquête en een schouw.

1.2 Doel- en vraagstelling

Doelstelling

Het doel van het onderzoek is: een voor alle supporters (uit- en thuispubliek) zowel veilige als gastvrije situatie creëren rondom het stadion op wedstrijddagen.

De hoofdvraag van het project is:

Hoe kan de situatie rondom het Go Ahead Eagles stadion te Deventer zodanig worden geoptimaliseerd dat deze door supporters als gastvrij en veilig wordt ervaren?

De hoofdvraag valt uiteen in vijf deelvragen (onderzoeksvragen):

1. Hoe wordt de situatie rondom het stadion thans op wedstrijddagen door de supporters ervaren?

¹ Leon Rouw heeft geparticipeerd in de voorbereidende fase van het onderzoek. De daadwerkelijke dataverzameling is uitgevoerd door Leon de Bok en Syll Pelgrom.

2. Waar worden de ervaringen van supporters op het gebied van veiligheid en gastvrijheid door beïnvloed?
3. Welk beeld hebben omwonenden en betrokken partijen bij de veiligheidssituatie rondom het stadion?
4. Welke aanpassingen en maatregelen zouden kunnen worden gedaan zodat de sociale veiligheid en de ervaring daarvan rondom het stadion worden verhoogd?
5. Welke aanpassingen en maatregelen zijn in de ogen van betrokken partijen aantrekkelijk en haalbaar?

1.3 Gegevensverzameling

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden zijn gegevens verzameld op de volgende manieren:

- Schriftelijke, online enquête onder supporters
- Interviews met vertegenwoordigers van betrokken partijen en van de bewoners in de omliggende wijk
- Expert meeting, waarbij resultaten van de supportersenquête zijn voorgelegd aan vertegenwoordigers van betrokken partijen en van de bewoners in de omliggende wijk
- Schouw, overdag en 's avonds (waaronder ook een wedstrijdbezoek)
- Desk research

In onderstaand schema is aangegeven welke methoden bij welke onderzoeksvraag zijn toegepast.

Schema: dataverzamelingsmatrix

	Supporters enquête	Interviews, expert meeting	Schouw	Desk research
Deelvraag 1: veiligheid(sbeleving) supporters				
Deelvraag 2: Invloedsfactoren veiligheid(sbeleving) supporters				
Deelvraag 3: Beeld van veiligheid bij betrokken partijen en omwonenden				
Deelvraag 4: Mogelijke en wenselijke maatregelen				
Deelvraag 5: Haalbaarheid van maatregelen				

1.4 Toelichting gebruikte methoden

Schriftelijke, online enquête onder supporters

De voornaamste dataverzamelmethode in het onderhavige onderzoek was een schriftelijke online enquête onder seizoenkaarthouders van Go Ahead Eagles. In totaal hebben 653 supporters de enquête ingevuld (10,5% van het totale aantal seizoenkaarthouders).

Bij het opstellen van de enquête is de Veiligheidsmonitor 2013 van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS, 2014) gebruikt als belangrijke inspiratiebron. Hierbij is met name gelet op onderwerpen en vraagstellingen. De Veiligheidsmonitor wordt sinds 2008 uitgevoerd door het CBS in samenwerking met het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Hun enquête is meerdere malen geëvalueerd en aangepast waardoor het op het gebied van veiligheidsbeleving een betrouwbaar meetinstrument is en daardoor geschikt om de enquête gebruikt in dit onderzoek deels op te baseren. De enquête is onderverdeeld in vier delen namelijk: persoonskenmerken, gastvrijheid, veiligheid en slachtofferschap.

De resultaten van de enquête zijn verwerkt met behulp van het statistische analyseprogramma SPSS. De volledige enquête is terug te vinden in de bijlage.

Interviews betrokken partijen

Naast de enquête zijn interviews gehouden met dhr. Peter Rutgers (wijkagent van onder andere Voorstad Oost), dhr. Harrie Muilerman (actief buurtbewoner/ voorzitter van de speeltuinvereniging), dhr. Pepijn Boom (voetbalcoördinator politie Deventer) en mevr. Sybil van Oijen (beleidsmedewerker veiligheid Gemeente Deventer, portefeuillehouder voetbal). De interviews zijn opgenomen en vervolgens uitgewerkt in een codeerschema. Ook de studenten hebben één interview afgenomen met dhr. Leon Rouw, veiligheidsmedewerker van Go Ahead Eagles. De uitwerking van de interviews in een datamatrix is terug te vinden in een aparte digitale bijlage bij dit document.

Expert meeting

Op 17 april 2015 is er op Saxion een expertmeeting georganiseerd waarbij de volgende gasten aanwezig waren:

Mevr. Welmoed Westermann (buurtbewoner Voorstad Oost)
Dhr. Gerard Oegema (buurtbewoner Voorstad Oost)
Dhr. Denny Lobeek (beleidsmedewerker Gemeente Deventer)
Mevr. Elles Masman (projectleider Gemeente Deventer)
Dhr. Martijn Hegeman (manager Go Ahead Eagles)
Dhr. Leon Rouw (veiligheidsmedewerker Go Ahead Eagles)

Tijdens de meeting werden enkele resultaten van de enquête besproken en werd de aanwezigen gevraagd naar hun inzichten inzake enkele thema's die uit de enquête naar voren waren gekomen (afval, fietsenstalling, parkeergelegenheid, vandalisme en wildplassen).

Schouw

Op twee momenten heeft er een schouw plaatsgevonden van de omgeving rondom het stadion De Adelaarshof. Eenmaal betrof het een schouw tijdens een avondwedstrijd (KNVB-beker) tussen Go Ahead Eagles en Feyenoord Rotterdam en eenmaal werd overdag de omgeving van het stadion bekeken.

Desk research

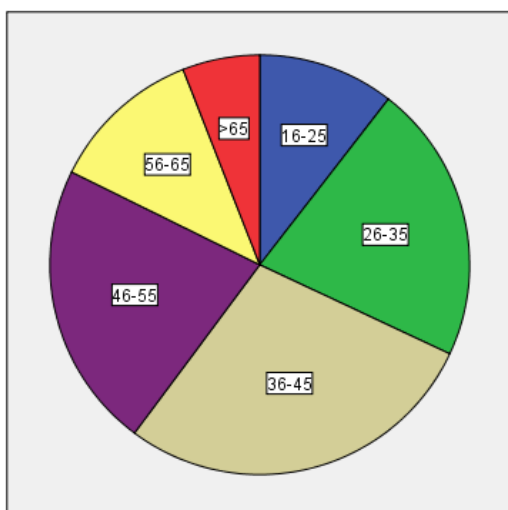
Tenslotte is er deskresearch uitgevoerd waarbij relevante documenten van betrokken actoren zijn gescand op bruikbare informatie.

2. Ervaringen van de supporters

Om gastvrijheidsbeleving en veiligheidsgevoelens van supporters in kaart te brengen is gebruik gemaakt van een online-enquête onder seizoenkaarthouders van Go Ahead Eagles (GAE). In totaal waren er 6245 seizoenkaarthouders. Van 3207 personen was bij GAE het e-mail adres bekend en aan hen werd de enquête door middel van een e-mail bericht aangeboden. In totaal hebben in de analyse gebruiken wij 638 personen deelgenomen van 16 jaar en ouder meegedaan aan deze enquête. Het response-percentage op de enquête is 19,8 %. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste uitkomsten van de enquête samengevat.

2.1 Achtergrondkenmerken van de respondenten

Onder de respondenten bevonden zich 603 mannen en 50 vrouwen. Gemiddelde leeftijd van de respondenten was 42 jaar.

Tabel 1 Respondenten naar leeftijd

leeftijds- categorie	%	aantal
16-25	10,5	67
26-35	21,5	137
36-45	28,2	180
46-55	22,1	141
56-65	11,8	75
>65	6,0	35
TOTAAL	100%	638

Circa de helft van de respondenten is woonachtig in Deventer. In tabel 2 is hun herkomst van onze respondenten gerangschikt naar dezelfde categorieën, zoals die werden benoemd in het mobiliteitsplan 2012 van GAE. In vergelijking met de cijfers uit dat mobiliteitsplan is er een ondervertegenwoordiging van supporters uit Deventer en Voorst, deze werden in 2012 geschat op respectievelijk 66,4% en 7,8%. Voor de andere genoemde gemeenten komen de cijfers goed overeen.

Tabel 2 Herkomst van respondenten

	Aantal	Rij %
Deventer	330	51,8
Olst	28	4,4
Wijhe	12	1,9
Raalte	17	2,7
Lochem	10	1,6
Voorst	3	,5
Apeldoorn	33	5,2
Twello	28	4,4
elders	177	27,7
Totaal	638	100,0

De woonplaats van de respondenten is van invloed op de vervoersmodaliteit. Deventernaren en inwoners van Twello komen in grote mate lopend of per (brom)fiets. Verderaf maakt men in hoofdzaak gebruik van de auto en indien mogelijk in mindere mate van het openbaar vervoer. In zijn totaliteit bekeken, scoren (brom)fiets en auto als meest gebruikt vervoersmiddel van respectievelijk 41,4% en 40,8% van de respondenten.

Tabel 3 Herkomst van supporters en vervoersmodaliteit (n=638, rij%)

	Lopend	(brom)fiets	Auto	Bus	Trein	overig
Deventer	18,5	66,7	13,3	0,9	–	0,6
Olst	–	3,6	60,7	–	35,7	–
Wijhe	–	–	75,0	–	25,0	–
Raalte	–	–	88,2	11,8	–	–
Lochem	–	–	90,0	10,0	–	–
Voorst	–	–	100	–	–	–
Apeldoorn	–	–	66,7	–	33,3	–
Twello	–	85,7	14,3	–	–	–
elders	1,1	10,7	77,4	2,3	7,9	0,6
Totaal	9,9	41,4	40,8	1,6	6,0	0,5

Het grootste deel van de respondenten komt in een gezelschap naar het stadion. Maar liefst 41,3% komt met vier of meer personen naar het stadion. 16,4% geeft aan dat ze met zijn drieën de wedstrijden van GAE bezoeken. 199 respondenten (30,5%) bezoeken met zijn tweeën de wedstrijden. Slechts 12,1% van de respondenten geeft aan dat zij alleen naar de wedstrijden komen kijken. Uit het fan onderzoek van de KNVB 2010/2011 blijkt dat Go Ahead Eagles de meest trouwe supporters had van de clubs die meespeelde in de Jupiler

League. De seizoenkaarthouder van GAE bezoeken gemiddeld maar liefs 16,2 thuiswedstrijden per seizoen. Dit is boven het gemiddelde. Gemiddeld bezoeken seizoenkaarthouders van alle voetbalclubs uit de Jupiler League namelijk 15,2 thuiswedstrijden per seizoen (KNVB expertise, 2011: 9).

2.2 Beleving van gastvrijheid en veiligheid

Gastvrijheidsbeleving

Een gastvrije uitstraling is een belangrijk aspect van de omgeving van een stadion. Aan de respondenten (seizoenkaarthouders) is gevraagd hoe welkom zij zich voelen rondom het GAE stadion. Zij konden hieraan een rapportcijfer geven. Zij gaven gemiddeld het cijfer 8. In het onderzoek is een klein verschil aangetroffen in de beoordeling door mannen en vrouwen. Mannen gaven gemiddeld een 8 en vrouwen een 8,2.

Tabel 4 geeft het gastvrijheidscijfer weer dat door respondenten van verschillende leeftijdscategorieën is gegeven. Opvallend is dat de ouderen (>65 jaar) gemiddeld een 8,5 scoorden. Dat is een stukje hoger dan het overall gemiddelde.

Tabel 4 Gemiddelde beoordeling van gastvrijheid

leeftijds- categorie	gemiddelde score	aantal
16-25	8,0	67
26-35	7,9	137
36-45	8,0	180
46-55	8,1	141
56-65	8,1	75
>65	8,5	35
TOTAAL	8,0	638

Ook uit de houding van de respondenten ten aanzien van een drietal gerichte stellingen (tabel 5) blijkt dat zij het in ruime meerderheid "Eens" tot "Zeer eens zijn met de stelling dat je je welkom voelt bij de ingang van het stadion (86%). Men is het in hoge mate "Oneens" of "Zeer oneens" met de stelling dat het stadion een onaantrekkelijke uitstraling heeft (76,3%), al geeft een aantal supporters wel aan dat de stadionmuur toe is aan vernieuwing of aanpassing om verder verval te voorkomen. Minder positief denken de respondenten over de helderheid van de bebording voor mensen die voor de eerste keer naar het stadion komen om een wedstrijd te bezoeken.

Tabel 5 Eens met de stelling (n=638, rij%)

Eens met onderstaande stelling	Ze er eens	eens	Niet eens/ niet oneens	oneens	Ze er oneens
Als ik bij de ingang van het stadion sta voel ik mij welkom	27,4	58,6	8,5	4,2	1,3
Het stadion heeft een onaantrekkelijke uitstraling	4,1	8,8	10,8	39,3	37,0
Als iemand voor de eerste keer hier komt bij een wedstrijd kan hij gemakkelijk de weg vinden met behulp van de bebording	8,3	51,4	27,1	12,1	1,1

Uit nadere een analyse blijkt dat fouilleerders, kaartcontroleurs en verkeersregelaars van invloed lijken te zijn op het gevoel van gastvrijheid onder supporters. Met name het op een nette manier gefouilleerd worden vertoond (weliswaar matige) statistische samenhang met de waardering voor de gastvrijheid.²

Veiligheidsbeleving

De algemene veiligheidsbeleving is ook gemeten door de respondenten te vragen naar een rapportcijfer: “Als u door middel van een rapportcijfer zou mogen aangeven hoe veilig u zich voelt rondom het stadion, welk cijfer zou u dan geven?” Gemiddeld werd het cijfer 8,2 gegeven. Mannen gaven een iets hoger cijfer dan vrouwen, respectievelijk 8,2 en 8,1.

De scores op gastvrijheidsbeleving en op veiligheidsbeleving hangen nauw samen. Men voelt zich over het algemeen veiliger in een omgeving waarin men zich welkom voelt. De rapportcijfers voor gastvrijheid en voor veiligheid hangen dan ook sterk samen.³ Ook is er enige (zwakke) samenhang waar te nemen tussen het veiligheidsgevoel en de mate waarin men vindt dat er voldoende politie aanwezig is op wedstrijddagen.⁴ Hetzelfde geldt voor de vriendelijkheid van de kaartcontroleurs. Dus supporters die de kaartcontroleurs vriendelijk vinden, neigen ernaar een hoger cijfer te geven voor hun veiligheidsgevoel rondom het stadion op wedstrijddagen.⁵

Een aantal suggesties ter verbetering van de gastvrijheid werden spontaan benoemd:

a. Verbetering bebording vanaf de autoweg naar parkeerplaatsen

Aanduiding in de stad vanaf de A1 kan beter (5x). Op dit moment hangt er alleen een klein bordje als aanduiding.

² Pearsons Corr. =0,34

³ Pearsons Corr. =0,56; p=0,00

⁴ Pearsons Corr. =0,25

⁵ Pearsons Corr. =0,22

b. Verkorting van wachttijden bij de entree

Wachttijden bij ingang zijn te lang (8x), met name het aantal toegangspunten bij IJsseltribune (10x), Brinkgeverwegtribune (1x), B-side (1x).

c. Gerichter fouilleren

Suggesties ontvingen we om de procedure rondom het fouilleren te versnellen. Dit wordt, naast een tekort aan toegangspunten gezien als een belangrijke oorzaak van de drukte bij de ontvangst. Suggesties ontvingen wij over het versnellen door bijvoorbeeld niet iedereen te fouilleren, maar meer gericht.

2.3 Overlast en slachtofferschap

a. Overlast gevende situaties

Aan de respondenten is gevraagd of bepaalde situaties die zich voordoen rondom het stadion als overlast gevend worden ervaren. Een lijst met situaties is de respondenten aangeboden met omstandigheden als graffiti, slecht onderhoud en wildplassen (zie tabel 6). Slechts 21 respondenten gaven aan dat geen enkele van de genoemde omstandigheden zich voordoet. We concluderen daaruit dat bijna alle respondenten 1 of meerdere van de genoemde situaties rondom het stadion *herkent*. Als top 3 worden benoemd 1) onjuist geparkeerde fietsen en brommers, 2) zwerfvuil en 3) dronken medesupporters. De top 3 van *ervaren overlast* wordt gevormd door 1) fout geparkeerde brommers en fietsen, 2) aanwezigheid van zwerfvuil en 3) slecht onderhoud aan de buitenkant van het stadion.

Tabel 6 Overlastervaring (n= 638, rij%)

In hoeverre ervaart u overlast van ...	Overlast	Een beetje overlast	Geen overlast	Komt niet voor
Graffiti	0,9	5,3	65,7	28,1
Slecht onderhoud groen voorzieningen	1,6	10,3	54,5	33,5
Slecht onderhoud buitenkant stadion	2,2	15,5	56,3	26,0
Vernielingen	4,7	11,6	47,8	35,9
Zwerfvuil	4,5	24,6	52,2	18,3
Onjuist geparkeerde fietsen/brommers	8,9	28,4	53,1	9,6
Dronken medesupporters	4,2	11,4	65,2	19,1
Wildplassen	3,9	10,5	63,6	22,9

b. Verlichting rondom het stadion

De verlichting in de nabije omgeving van het van het stadion voor en na de wedstrijd wordt door circa twee derde deel van de respondenten als goed ervaren (66,8%). Een derde deel van de respondenten ervaart de verlichting als matig (26,5%) of slecht (4,5%). Het oordeel over de verlichting hangt samen met het aantal te donkere plekken dat men in de omgeving ervaart⁶.

Tabel 7 Verlichting in de nabijheid van het stadion

		Hoeveel te donkere plekken ervaart u in de nabije omgeving van het stadion?			
		Geen	Eén	Twee	Meer dan twee
Ik vind de nabije omgeving van het stadion voor en na de wedstrijd:	Goed verlicht	369	42	9	6
	Matig verlicht	44	35	42	48
	Slecht verlicht	0	2	8	18

Het oordeel over de verlichtingsniveaus hangt samen met het beoordelingscijfer dat respondenten geven over hun veiligheid. We treffen een significant verschil in score aan.⁷

Tabel 8 verlichting en veiligheidsgevoel

Oordeel over de verlichting	Aantal personen	Gemiddelde cijfer m.b.t. veiligheid
voldoende	426	8,4
matig	169	7,9
slecht	28	7,2

Opmerkingen van respondenten over verlichting

In de enquête kon men opmerkingen plaatsen over de verlichting.

Enkele zaken hieruit zijn hier het vermelden waard (vaker dan één maal genoemd):

- Het voetpad tussen de Henri Dunantlaan en de stadioningang aan de Vetkampstraat vindt men slecht verlicht (6x genoemd).
- Het voorplein van het stadion vindt men matig verlicht (6x genoemd), doordat na de wedstrijd de veldverlichting nog een tijd aan blijft staan lijkt het voorplein “verduisterd”. Opgemerkt wordt dat de lantaarns ouderwets zijn. Men vindt dit ook wel weer karakteristiek (“Dat ouwe hoort bij GAEagles en Deventer”) en men zou niet willekeurig op een modern verlichtingssysteem willen overstappen; het moet wel passen bij de huidige sfeer.

⁶ Kendalls Tau-b=0,65, Gamma=0,89

⁷ Fishers F=30, df=2, sign. 0,00

- De route naar het Saxion-parkeerterrein en delen van het parkeerterrein zelf vindt men matig verlicht (2x genoemd).
- Het fietsenhok vindt men matig verlicht (2x genoemd).

De (brom)fietsenstalling

In het onderzoek is nader ingegaan op de fietsenstalling. Een groot deel van de supporters komt per (brom)fiets (41%). En we constateren dat onjuist geparkeerde (brom)fietsen bovenaan de lijst van overlast gevende situaties staat. In onderstaande tabellen wordt een overzicht gegeven van de houding van de respondenten. Tabel 9a geeft aan in hoeverre alle respondenten het een/oneens zijn met de stellingen.

Over de duidelijkheid van de bewegwijzering naar de fietsenstalling is men verdeeld. Een kwart geeft aan dat men het eens is met de stelling dat de bewegwijzering duidelijk is. De helft van de respondenten geeft aan dat zij het “niet-eens/niet-oneens” is met de stelling dat er onvoldoende parkeerruimte is voor de (brom)fietsen. Van de andere 50% geeft driekwart aan dat er onvoldoende parkeerruimte is. Over het onderhoud en de netheid van de (brom-)fietsenstalling hebben de respondenten geen uitgesproken mening.

Tabel 9a Oordelen over de brommer- en fietsenstalling (n=638, rij%)

Eens met onderstaande stelling	Zeereens	eens	Nieteens/ nietoneens	oneens	Zeereens
Rondom het stadion wordt duidelijk aangegeven waar fietsen en brommers geparkeerd kunnen worden	2,4	22,1	40,4	30,3	4,9
In de brommer- en fietsenstalling is op wedstrijddagen onvoldoende parkeergelegenheid	9,6	27,0	50,5	10,7	2,4
De brommer- en fietsenstalling is goed onderhouden en ziet er netjes uit	2,2	13,9	63,8	15,8	4,2

Wanneer we inzoomen op degenen die zelf met de (brom)fiets naar het stadion gaan verkrijgen we het resultaat zoals weergegeven wordt in tabel 9b. De (brom)fietser zijn verdeeld over de bewegwijzering. Ruim 43 % van de (brom)fietzers is van oordeel dat er onvoldoende parkeergelegenheid is voor de (brom)fietsen. Men heeft geen uitgesproken mening over de staat van onderhoud en de netheid: ca. 20 % is het (zeer)eens, ca. 22% is het (zeer)oneens met de stelling dat de brommer- en fietsenstalling goed onderhouden is en er netjes uitziet.

Tabel 9b Oordeel van (brom)fietsers over de brommer- en fietsenstalling (n=264, rijpercentages)

Eens met onderstaande stelling	Zeereens	eens	Nieteens/ niet oneens	oneens	Zeereoneens
Rondom het stadion wordt duidelijk aangegeven waar fietsen en brommers geparkeerd kunnen worden	3,4	23,9	31,1	36,0	3,4
In de brommer- en fietsenstalling is op wedstrijddagen onvoldoende parkeergelegenheid	10,6	33,0	39,8	14,0	2,7
De brommer- en fietsenstalling is goed onderhouden en ziet er netjes uit	3,0	17,0	57,6	16,3	6,1

Opmerkingen van respondenten over het stallen van fietsen

In de enquête kon men opmerkingen plaatsen over het stallen van fietsen.

Enkele zaken hieruit zijn hier het vermelden waard (vaker dan één maal genoemd):

- Men zegt vaak niet te weten dat er op het terrein van Go Ahead een specifieke fietsparkeervoorziening aanwezig is: "Is er een fietsenstalling dan?" (8x genoemd)
- Men vindt de situatie op het voorplein aan de Vetkampstraat door de vele geparkeerde fietsen chaotisch en onoverzichtelijk: "Fietsen staan vanaf de Rielerweg overal en nergens" (6x genoemd).
- Men is zich vaak niet bewust waar men de fiets parkeert: "Ergens in de straat, de namen ken ik niet" (2x genoemd).

We concluderen dat de (brom)fietsenstalling onvoldoende capaciteit heeft en dat de bewegwijzering duidelijker kan.

c. Overlast gevend gedrag van medesupporters

De medesupporters worden in hoge mate als vriendelijk, niet agressief of baldadig gezien. Een grote meerderheid (89,1%) geeft aan zich bij de medesupporters op zijn/haar gemak te voelen. Ook is men in meerderheid het (zeer) oneens met de stelling dat de medesupporters geluidsoverlast veroorzaken (73,5%) of zorgen voor veel rommel (54,6%). We concluderen dat het gedrag van de medesupporters over het algemeen niet als overlast gevend wordt ervaren.

Tabel 10 Overlast gevend gedrag van medesupporters (n=638, rij%)

In hoeverre bent u het eens/oneens met de stelling	Ze er mee eens	Mee eens	Niet eens/ oneens	Mee oneens	Ze er mee oneens
Over het algemeen zijn mijn medesupporters vriendelijk	29,4	73,8	4,7	0,8	0,3
Over het algemeen zijn mijn medesupporters agressief	0,3	2,4	12,4	59,4	25,5
Over het algemeen zorgen mijn medesupporters voor geluidsoverlast	0,3	4,4	21,8	57,2	16,3
Over het algemeen voel ik mij bij mijn medesupporters op mijn gemak	25,2	63,9	7,5	2,5	0,8
Over het algemeen maken medesupporters veel rommel	1,1	8,9	35,4	43,9	10,7
Over het algemeen zijn mijn medesupporters baldadig	0,5	3,1	24,9	55,3	16,1

2.4 Slachtofferschap en criminaliteit

Nagevraagd is in hoeverre de respondenten in de afgelopen 2 jaar rondom het stadion slachtoffer zijn geworden van enkele relatief veel voorkomende vormen van straatcriminaliteit: verbale intimidatie (5,7%), fietsendiefstal (1,6%), fysiek geweld (1,6%), zakkenrollerij (0,3%) en beroving met geweld (1 respondent). De percentages slachtofferschap lijken laag te liggen. Intimidatie valt niet goed te praten, maar verbale intimidatie is geen zwaar delict.

2.5 Beoordeling van medewerkers en politie

Een belangrijk onderdeel van gastvrijheidsbeleving rondom het stadion is gebaseerd op het gedrag van medewerkers. Gekeken is naar medewerkers van de politie (tabel 11), de verkeersregelaars (tabel 12), de kaartcontroleurs (tabel 13) en de medewerkers die betrokken zijn bij het fouilleren (tabel 14).

De respondenten zijn het in hoge mate “zeer eens” of “eens” met de stelling dat er voldoende politie is en dat deze de zaak onder controle heeft. In iets mindere mate stelt de aanwezigheid van de politie de respondenten gerust. Aanwezigheid van politie kan ook juist wijzen op risico's of verwachte incidenten.

Tabel 11 Oordeel over de politie (n=638, rijpercentages)

In hoeverre bent u het eens/oneens met de stelling	Ze er mee eens	Mee eens	Niet eens/ oneens	Mee oneens	Ze er mee oneens
Er is voldoende politie rondom het stadion voor en na de wedstrijd	18,3	63,6	15,8	2,0	0,2
De politie heeft de situatie rondom het stadion onder controle	11,1	61,6	24,0	2,2	1,1
De aanwezigheid van de politie rondom het stadion stelt mij gerust	3,9	49,9	34,8	15,8	4,5

De herkenbaarheid van de verkeersregelaars is goed en circa 2/3 van de respondenten is van mening dat zij vriendelijk en behulpzaam zijn.

Tabel 12 Oordeel over verkeersregelaars (n=638, rijpercentages)

In hoeverre bent u het eens/oneens met de stelling	Ze er mee eens	Mee eens	Niet eens/ oneens	Mee oneens	Ze er mee oneens
De verkeersregelaars zijn goed te herkennen	22,4	67,4	8,8	1,1	0,3
De verkeersregelaars zijn vriendelijk	13,0	60,3	24,6	1,7	0,3
De verkeersregelaars zijn behulpzaam	11,6	56,6	29,5	2,0	0,3

Ook bestaat er grote overeenstemming over de vriendelijkheid en behulpzaamheid van de kaartcontroleurs (tabel 13).

Tabel 13 Oordeel over kaartcontroleurs (n=638, rijpercentages)

In hoeverre bent u het eens/oneens met de stelling	Ze er mee eens	Mee eens	Niet eens/ oneens	Mee oneens	Ze er mee oneens
De medewerkers bij de kaartcontrole zijn vriendelijk	24,9	66,9	6,4	1,1	0,6
De medewerkers bij de kaartcontrole zijn behulpzaam	21,6	63,0	12,4	2,0	0,9

In paragraaf 2.2 kwam aan de orde dat de drukte bij de ingang als overlast gevend werd ervaren. Navraag naar het oordeel over de houding van de medewerkers bij het fouilleren geeft echter een positief beeld. Een zeer ruime meerderheid van de respondenten is van mening dat de medewerkers op een nette manier fouilleren en vriendelijk en behulpzaam zijn.

Tabel 14 Oordeel over medewerkers bij het fouilleren

In hoeverre bent u het eens/oneens met de stelling	Ze er mee eens	Mee eens	Niet eens/ oneens	Mee oneens	Ze er mee oneens
De medewerkers fouilleren mij op een nette manier	24,0	63,5	8,0	3,1	1,4
De medewerkers bij het fouilleren zijn vriendelijk	22,7	63,0	10,0	2,5	1,7
De medewerkers bij het fouilleren zijn behulpzaam	18,3	52,0	24,1	3,9	1,6

Respondenten werd de mogelijkheid gegeven om ook middels een open vraag opmerkingen te plaatsen over politie en medewerkers. Sommigen vonden de politie inzet qua omvang (veel) te groot/onnodig (15x), hetgeen voor hen een ongestvrij gevoel geeft. Veel opmerkingen werden ook hierbij gemaakt ten aanzien van het fouilleren. Het gaat daarbij niet zozeer over het gedrag van de medewerkers, maar wel over de vraag of al dat fouilleren nu eigenlijk wel nodig is. Zou het niet gerichter kunnen in plaats van zo algemeen (36x)? (“Moet een gezinnetje of bejaarde ook zo gefouilleerd worden”, “ik ben 68 moet ik dan nog gefouilleerd worden”, “ik ben een vaste supporter, is het nodig, weinig gestvrij”). Er zijn geen opmerkingen geplaatst over incorrecte bejegening door de fouilleerders, wel dat men het lang vond duren (14x), of dat men vond dat de uitvoering van het fouilleren slecht/onvolledig werd gedaan (3x). Een enkele opmerking ontvingen wij over het ontbreken van voldoende van vrouwelijke medewerkers.

2.6 Samenvattende conclusie

De stadionomgeving scoort gemiddeld goed (een 8) bij de seizoenkaarthouders van 16 jaar en ouder als het gaat om veiligheid- en gestvrijheidsbeleving. De belangrijkste verbeterpunten die uit de enquête naar voren komen zijn:

- Verbetering van de bebording vanaf de snelweg naar de autoparkeerplaatsen
- Verbetering van de doorstroming bij de ingang
- Verbetering van de verlichting op specifieke punten
- Verbetering van de fietsparkeervoorzieningen en de bewegwijzering op de routes naar deze voorzieningen

- e. Versnelling/gerichter fouilleren

Een top drie van overlast gevende situaties wordt gevormd door:

- a. Verkeerd geparkeerde (brom)fietsen met name op het voorplein aan de Vetkampstraat
- b. Zwerfvuil
- c. Slecht onderhouden buitenkant van het stadion

Bij de aanpak van verkeerd geparkeerde fietsen moet vooral gelet worden op de ligging (zo dicht mogelijk bij de ingangen), de bebording en de capaciteit tijdens wedstrijddagen.

De seizoenkaarthouders zijn over het algemeen positief over het gedrag van politie, medewerkers en mede-supporters. Wel vragen zij aandacht voor het fouilleren (is dit altijd wel nodig, kan dat niet gerichter?) en voor de politie-inzet (Is dat soms niet te veel? Lukt dat niet uit?).

Over de aanpak van de buitenkant van het stadion komt naar voren dat men er veel voor over heeft om bij een aanpak het specifieke karakter van het Go Ahead Eagles stadion te behouden. Dit geldt bijvoorbeeld voor de stadionmuur, maar ook voor de karakteristieke verlichting op het voorplein aan de Vetkampstraat.

3 Analyse van veiligheidsissues

Uit de enquête onder de supporters blijkt dat de algemene veiligheid rondom het stadion hoog wordt gewaardeerd. Ook andere betrokkenen zijn overwegend positief in hun oordeel over de sociale veiligheid rondom De Adelaarshorst. In dit hoofdstuk bespreken we enkele punten (veiligheidsissues) die uit de enquête en ook in de gesprekken met politie, de gemeente Deventer en buurtbewoners van Voorstad-Oost naar voren kwamen.

3.1 Parkeerproblematiek

Omdat de Adelaarshorst midden in woonwijk Voorstad-Oost ligt, is mobiliteit van en naar het stadion een flinke uitdaging. Zeker nu het stadion gefaseerd wordt uitgebreid ligt het in de lijn der verwachting dat de parkeerdruk verder toe zal nemen. Go Ahead Eagles onderkent deze uitdaging al geruime tijd en heeft daarom een uitgebreid mobiliteitsplan opgesteld (Go Ahead Eagles, 2012).

Zo is er goed gekeken naar de mogelijkheden om te parkeren op plaatsen die niet in de directe omgeving van het stadion liggen, maar daar net buiten, zoals de parkeerplaats van Saxion Hogeschool en het psychiatrisch ziekenhuis.⁸ Omdat delen van de directe omgeving van het stadion nu zijn afgesloten voor verkeer van buitenaf is er daar minder parkeeroverlast dan voorheen, zo blijkt uit verschillende gesprekken met onze respondenten. Echter, volgens de wijkagent is er enigszins sprake van een verplaatsingseffect richting de Van Mouwijckstraat, Van Haexbergenstraat en de Bierstraat waar het momenteel nog vrij parkeren is.

Voor een dergelijk verplaatsingseffect werd in het mobiliteitsplan al gewaarschuwd. In het plan worden specifieke cijfers gegeven voor de te verwachte toename van het aantal automobilisten naarmate de verschillende bouwfasen (de uitbreiding van het stadion) elkaar opvolgen. Zo wordt geschat dat na de laatste verbouwingsfase er 2038 parkeerplaatsen nodig zullen zijn (Go Ahead Eagles, 2012: 10). In het plan worden diverse aanbevelingen gedaan om deze groeiende aantallen adequaat op te vangen, zoals het verbeteren van de bewegwijzering en het beter toegankelijk maken van de parkeergelegenheden in de wat verderaf gelegen plekken, zoals bij ijsbaan De Scheg. Het is echter wel de vraag of alle alternatieve parkeergelegenheden even geschikt zijn. De wijkagent kreeg enkele malen opmerkingen vanuit het psychiatrisch ziekenhuis waar men ook kan parkeren op wedstrijddagen: “je zit daar met autisten en andere psychiatrische patiënten, zoals terugkerende TBS-patiënten. Daar moet eigenlijk rust zijn”.

Volgens de heer Muilerman is de parkeersituatie rondom het stadion de afgelopen jaren sterk verbeterd. Werd er voorheen nogal eens geklaagd door buurtbewoners die hun auto niet voor de deur konden zetten op wedstrijddagen, nu blijven die klachten uit. Hij meent dat dit komt

⁸ Voor een volledig overzicht, zie: Mobiliteitsplan Go Ahead Eagles (2012).

door een verbeterd toezicht middels parkeerwachters die de toegangswegen tot de buurt controleren en alleen vergunninghouders toelaten, en het toepassen van fysieke barrières om sluiproutes tegen te gaan. Zo was er onlangs op een stoep een fietsenrek geplaatst voor de bewoners waardoor het niet meer mogelijk was om het ‘stoepje te pakken’ en de verkeersregelaars te omzeilen. Dergelijke tamelijk eenvoudige fysieke hulpmiddelen lijken voor de directe omgeving een gunstig effect te hebben in dubbele zin, want het levert dus ook een fietsenrek op. Een enkele jaren eerder (tijdelijk) toegepaste, meer repressieve aanpak, waarbij bekeuringen werden uitgedeeld werkte volgens hem averechts. Ondanks de forse verbeteringen ziet de heer Meulerman nog wel eens automobilisten om zich heen zoeken naar een parkeerplek. Met name mensen die niet iedere wedstrijd komen kijken, zouden wellicht wat beter geïnformeerd kunnen worden over de alternatieve parkeerplaatsen buiten de wijk.

De voetbalcoördinator van politie Deventer, de heer Boom, opperde om het naast het stadion gelegen trainingsveld (zie figuur 1) als parkeerruimte te gaan gebruiken, maar realiseerde zich dat dit voor GAE niet een gewenste maatregel is. Hij voerde hierbij onder meer aan dat de route langs het trainingsveld waardoor de uitsupporters nu naar binnen komen het volgens hem wel eens zou kunnen begeven indien supporters de confrontatie opzoeken. Tot nu toe is een dergelijke escalatie op die plek echter niet gebeurd.

Figuur 1 Stadion De Adelaarshorst en directe omgeving. Bron: Esri

3.2 Afvalproblematiek

Wanneer er grote groepen mensen bij elkaar komen voor een voetbalwedstrijd dan levert dit veel afval op. In het verleden werd er vanuit de buurt nogal eens geklaagd over zwerfvuil in de omringende wijken waar sommige supporters nog wel eens hun troep wilden achterlaten. Uit de enquête blijkt dat maar liefst 81,8% van de respondenten op wedstrijddagen zwerfvuil om zich heen ziet liggen (29,1% ervaart dit als (matige) overlast). Tijdens de schouw bleek dat medewerkers van GAE niet optraden wanneer mensen hun afval op de grond gooiden. Daar leek overigens ook geen ruimte voor omdat men te druk bezig was met andere, belangrijkere zaken, zoals het bewaken van de veiligheid.

Uit de gesprekken met onder andere enkele buurtbewoners blijkt dat de aanpak van het zwerfvuil sterk is verbeterd de afgelopen jaren, waardoor relatief kort na de thuiswedstrijd de wijk weer relatief schoon is. Op het gebied van de aanpak van (zwerf)afval rondom het stadion en ook in de rest van Voorstad-Oost is namelijk sinds enkele jaren extra geïnvesteerd. Vanuit de buurt zijn er vrijwilligers die in georganiseerd verband na

wedstrijddagen zwerfvuil verzamelen in de buurt, de zogenaamde ‘Gekke Henkies’. Momenteel werken hier zestien vrijwilligers aan mee. Daarnaast is er een project in samenwerking met GAE waarbij kinderen in ruil voor een voetbalkaartje afval in de buurt verzamelen, het Klasbakken project. Hier werken nu tien kinderen aan mee. De afvalverzameling in de buurt werkt volgens de heer Muilerman dusdanig goed, dat al wordt uitgeweken naar andere plekken om afval te verzamelen, zoals het parkeerterrein bij Saxion.

3.3 Fietsenstalling

Veel supporters van GAE komen op de fiets (zie ook: Mobiliteitsplan). Dit gegeven is in beginsel erg prettig voor de leefbaarheid in de wijk, maar uit de schouw tijdens een wedstrijd en gesprekken met enkele respondenten blijkt dat sommige supporters hun fiets willekeurig ergens neerzetten. Uit de enquête blijkt dat sommige supporters vinden dat er te weinig fietsenstallingen zijn in de nabijheid van het stadion. Bovendien ervaart een significant deel van de supporters (37,3%) verkeerd geparkeerde fietsen of brommers als overlast. Dit probleem wordt ook herkend door onze andere respondenten, zoals de heer Muilerman:

“Het fietsprobleem blijft bestaan. Er zijn te weinig fietsstallingen. De fietsen worden her en der gedumpt. We zouden er duizend fietsenrekken bij moeten hebben. Misschien wel meer. De huidige fietsenstallingen zouden ook wat meer geordend mogen worden, zoals die voor het stadion (Vetkampstraat). Maak desnoods een betaalde fietsenstalling. Dat hebben mensen er wel voor over”.

De fietsen op de stoep in de Vetkampstraat (zie figuur 2) zorgen volgens de heer Boom (politie Deventer) ook voor veiligheidsrisico's: “Die fietsen in de Vetkampstraat op de stoep is wel een ding voor ons. Want dat is een gevaar voor ons. Als er een confrontatie dreigt, proberen we dat gedeelte echt te vermijden. Bij rellen worden de fietsbellen er allemaal afgedraaid en daar wordt mee gegooid. Ik vind ook dat het er netter uit kan zien. Rommel creëert rommel. En dat kun je gewoon voor zijn.”

Figuur 2 Fietsen op de stoep in de Vetkampstraat (voor het stadion). Bron: Twitter.com/DeStentor.nl

Tijdens de expertmeeting is ook nagedacht over alternatieve stallingen voor fietsen. Op het terrein van GAE zelf is niet genoeg ruimte om alle fietsen te stallen. Gekozen zou kunnen worden voor een 'dubbeldeks-constructie' waarbij op een zelfde oppervlak twee maal zoveel fietsen kunnen worden gestald (deze constructie wordt ook bij station Deventer gebruikt). Echter, de vraag is of dit voldoende extra ruimte oplevert. Meerdere respondenten stelden voor om een kleine vergoeding te vragen om je fiets te kunnen stallen op het terrein van GAE. Je zou die stalling dan bewaakt kunnen maken. Een andere 'oplossing' zou kunnen zijn om op de stoep in de Vetkampstraat markeringen aan te brengen waarbinnen supporters hun fiets zouden moeten plaatsen, maar de vraag is of mensen zich aan die begrenzing zullen houden. Een alternatieve locatie voor een extra fietsenstalling zou kunnen zijn het terrein van de oude Tropische landbouwschool (thans in bezit van Saxion Hogeschool). Dat is op ongeveer 200 m afstand van het stadion.

3.4 Vandalisme

Volgens enkele buurtbewoners en de wijkagent is vandalisme op wedstrijddagen sinds enkele jaren significant afgenomen. In dit verband wordt door alle betrokkenen gewezen op de afgescheiden aanlooproute voor uitsupporters (een sluisconstructie). Supporters van bezoekende clubs lopen via een aparte ingang het stadion binnen, afgescheiden van de thuissupporters.

Ten opzichte van de jaren '90 weten de thuissupporters van GAE zich beter te beheersen. De wijkagent herinnert zich de eerste wedstrijd die GAE speelde in de eredivisie nadat ze in 1992 waren gepromoveerd, tegen Feyenoord: "Toen gingen de auto's in de Vetkampstraat op hun kant. Dat is ver in het verleden, dat gebeurt nu niet meer". Als ME'er moest hij regelmatig optreden bij thuiswedstrijden van GAE. Nu is de politie-inzet subtieler en zijn er minder escalaties. Daarnaast leveren de langdurige stadionverboden die afgelopen seizoenen aan meerdere personen zijn opgelegd een belangrijke rol ter voorkoming van vandalisme en gerelateerd gedrag: "We hebben momenteel nauwelijks incidenten en ook achteraf komen er nauwelijks meldingen binnen. Het is niet zo dat er helemaal niets gebeurt, maar het aantal incidenten is zeer laag. Wel heb je af en toe een of andere onverlaat die het nodig vindt om een politieman of vrouw te beledigen en dan word je dus gewoon aangehouden", aldus dhr. Boom (politie Deventer).

Figuur 3 Graffiti omgeving stadion De Adelaarshorst

3.5 Overige criminaliteit en politie-inzet

De politie-inzet op wedstrijddagen is gedurende de afgelopen drie tot vier jaar verder geprofessionaliseerd. Op tactisch niveau heeft de gemeente met de politie, Cambio (een buurtbeheerbedrijf) en GAE wekelijks overleg. Het gaat dan over de wedstrijden en welke risico's er zijn. Welke harde kern supporters (ook wel: doelgroep supporters) zijn in beeld of hebben overtredingen begaan? Welke komen in aanmerking voor een waarschuwingsgesprek of zelfs een stadionverbod?

Wedstrijden worden nu altijd voor besproken. Daarnaast is er ook nog een strategisch overleg (eens in de zes weken) waarbij de gemeente samen met het OM op directieniveau overleg voert. Deze afspraken maken deel uit van een convenant, aldus de Gemeente Deventer:

“Daar kijken we naar en bespreken we of we binnen het huidige convenant alles tot onze beschikking hebben wat nodig is voor de veiligheid rondom het voetbal. Rondom het stadion hebben we bij wedstrijden bikers (politie op de fiets), politieauto's. Bij risicovolle wedstrijden heb je soms ergens een peloton ME staan. De politie streeft ernaar om zoveel mogelijk uit beeld te blijven. We zijn bijvoorbeeld afgestapt van de politie ter paard, omdat het daardoor soms juist grimmig werd.”

Deze 'low profile' benadering lijkt te werken, gezien het feit dat er niet veel incidenten zijn geweest afgelopen seizoen: “Door je aanwezigheid kun je de omgeving al beïnvloeden. Daar zijn we ons ook bewust van. Daarbij moet je ook goed luisteren naar de signalen die supporters afgeven. Onze ME-inzet is flexibeler geworden. Voorheen was het eigenlijk standaard om met wapenstok/schild naar buiten te gaan en dan werd er ook nog wel eens overheen geslagen, maar tegenwoordig is dat niet meer de meest voor de hand liggende

keuze. Ook met de ME kunnen we nu wat meer 'low profile' beginnen. Dus zonder bewapening en ook koppelsgewijs en dan ook actief contact maken met het publiek, op een leuke positieve, laagdrempelige manier" (Dhr. Boom). Er is dus duidelijk sprake van een keuze voor sfeerbeheer in plaats van harde repressie.

Het uit de anonimiteit halen van supporters speelt in deze tactiek een centrale rol. Door het gebruik van soms subtiele communicatie (kort aanspreken; persoon aankijken) wordt aan doelgroep supporters duidelijk gemaakt dat zij herkend worden. Omdat de politie Deventer momenteel goed zicht heeft op wie er allemaal rondlopen tussen de supporters is ook de pakkans vergroot en kunnen probleemgevallen naderhand makkelijker worden aangesproken op hun gedrag. Een goede informatiepositie is binnen deze tactiek dus erg belangrijk.

De voorbesprekingen en de huidige politieaanpak worden door alle geïnterviewde respondenten als positief ervaren. Uit de enquête van de supporters blijkt dat 72,7% van de ondervraagden het gevoel heeft dat de politie de situatie goed onder controle heeft.

4 Conclusie

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt: *Hoe kan de situatie rondom het Go Ahead Eagles stadion te Deventer zodanig worden geoptimaliseerd dat deze door supporters als gastvrij en veilig wordt ervaren?*

Het is het totaalpakket van verschillende maatregelen dat de sociale veiligheid bevordert. Alle partners, GAE, buurtbewoners, politie, gemeente, buurtwerk, spelen daarbij een significante rol. De uitdaging ligt erin om de verbeteringen die de afgelopen jaren zijn geboekt, door te trekken naar de toekomst.

Deelvraag 1: *Hoe wordt de situatie rondom het stadion thans op wedstrijddagen door de supporters ervaren?*

Uit de enquête onder supporters blijkt dat de supporters zich voor het overgrote deel veilig voelen. Het gemiddelde cijfer dat hiervoor wordt gegeven is een 8,2. Ook voelen zij zich gastvrij (gemiddelde cijfer een 8,1).

De belangrijkste verbeterpunten die uit de enquête naar voren komen zijn:

- Verbetering van de bebording vanaf de snelweg naar de autoparkeerplaatsen
- Verbetering van de doorstroming bij de ingang
- Verbetering van de verlichting op specifieke punten
- Verbetering van de fietsparkeervoorzieningen en de bewegwijzering op de routes naar deze voorzieningen
- Versnelling/ gerichter fouilleren

Een top drie van overlast gevende situaties wordt gevormd door:

1. Verkeerd geparkeerde (brom)fietsen met name op het voorplein aan de Vetkampstraat
2. Zwerfvuil
3. Slecht onderhouden buitenkant van het stadion

Deelvraag 2: *Waar worden de ervaringen van supporters op het gebied van veiligheid en gastvrijheid door beïnvloed?*

Om deze vraag te beantwoorden, beschikken wij enerzijds over kwalitatieve informatie uit de interviews en de expert meeting en anderzijds over de enquête onder supporters, waarin statistische verbanden kunnen worden berekend tussen verschillende vraagstellingen.

Uit de interviews en de expert meeting blijkt, dat de aanwezigheid en handelwijze van de verkeersregelaars, politie en kaartcontroleurs van belang is om bezoekers bij aankomst en bij vertrek zich welkom te doen voelen en een veilig gevoel te geven. Dit verband wordt

ondersteund door de resultaten van de enquête onder supporters, zij het dat de gevonden statistische verbanden zwak zijn.

Wat betreft het verband tussen de veiligheidsbeleving en de aanwezigheid van de politie is er een verdere specificatie te geven. Onder 'voldoende politie' moet worden verstaan: 'niet te veel, maar ook niet weinig'. Bij de meeste wedstrijden is de sfeer gemoedelijk en zou een teveel aan politie en/of een 'agressief' optreden van de politie wellicht alsnog (escalatie van) onveilige situaties veroorzaken. Kort gezegd gaat het erom, de goede sfeer die er bij de meeste wedstrijden is zo te houden. Partijen moeten doen aan 'sfeerbeheer'.

Deelvraag 3: Welk beeld hebben omwonenden en betrokken partijen bij de veiligheidssituatie rondom het stadion?

Zowel de door ons gesproken bewoners als de overige actoren (politie, gemeente, wijkbewoner) zijn in de breedte genomen positief over de huidige veiligheidssituatie rondom het stadion.

Op wedstrijddagen blijken er minder incidenten plaats te vinden dan in de jaren voorheen. De politie-inzet is daarbij echter niet toegenomen, maar juist omlaag geschaald. Er wordt hierbij gekozen voor het eerder genoemde 'sfeerbeheer' in plaats van harde repressie. Dit lijkt een positieve uitwerking te hebben op de objectieve (hoeveel incidenten vinden er daadwerkelijk plaats?) en mogelijk ook subjectieve (voelt men zich veilig?) veiligheid rondom het stadion.

Deelvraag 4: Welke aanpassingen en maatregelen zouden kunnen worden gedaan zodat de sociale veiligheid en de ervaring daarvan rondom het stadion worden verhoogd?

Zoals blijkt uit de dataverzameling is de sociale veiligheid op dit moment zeker voldoende en in veel opzichten zelfs goed. Om deze situatie zo te houden en mogelijk verder te verbeteren doen wij de volgende aanbevelingen:

1. Zorg voor bestendiging en continuïteit van het vrijwilligerswerk in Voorstad-Oost
 - Dit zorgt voor sociale cohesie, zingeving en voorkomt verloedering. Bovendien zijn projecten als 'Klasbakken' positief voor het imago van de club GAE. De gemeente Deventer heeft nieuwe participatie aanpak gekozen die er op gericht is om initiatieven van bewoners te stimuleren en te ondersteunen.
2. Anticipeer op de toenemende verkeersdruk:
 - Maak de alternatieve parkeerplaatsen beter bekend aan het publiek, bijvoorbeeld via de website onder het kopje 'bereikbaarheid'. Dit wordt wel genoemd in het mobiliteitsplan uit 2012, maar op de website van GAE is dit nog niet opgenomen.

- De bebording kan beter. Zorg dat duidelijker zichtbaar is waar de alternatieve parkeerplaatsen zich bevinden. Dit kan al op de aanvoerwegen naar Deventer toe, maar ook binnen Deventer zelf.
3. Zorg voor extra capaciteit voor de fietsenstalling (dit wordt al in het mobiliteitsplan benoemd).
 - Plaats extra stallingen op loopafstand van het stadion. Er zijn verschillende locaties mogelijk, zoals op het terrein van de oude Tropische landbouwschool.
 - Breid de capaciteit van de huidige fietsenstalling uit.
 4. Blijf investeren in sfeerbeheer op wedstrijddagen
 - Momenteel hanteert de politie in samenspraak met GAE en de gemeente een tactiek op wedstrijddagen waarbij 'low profile' en 'contact maken' op de voorgrond staan. Dit lijkt goed te werken zowel in de zin van een verhoogd veiligheidsgevoel als een verhoogd gevoel van gastvrijheid. Uit de enquête blijkt ook dat een (klein) deel van de supporters een grote(re) politieaanwezigheid ervaart als 'uitlokken'. Sfeerbeheer dus in plaats van harde repressie. Uiteraard treedt de politie wel accuraat op wanneer dat noodzakelijk is.
 - GAE wordt ervaren door de supporters als een gastvrije en sfeervolle club. Zaken zoals muziek, vlaggen, eten en drinken dragen extra bij aan de gezelligheid op wedstrijddagen. De suppoosten en verkeersregelaars (hun vriendelijkheid en behulpzaamheid worden hoog gewaardeerd door de respondenten) spelen hierin ook een belangrijke rol. Dit laatste blijkt ook uit het feit dat hier tussen enige statistische samenhang te zien is in de resultaten van de enquête.
 5. Blijf goed en met regelmaat in overleg met de verschillende actoren over het veiligheidsbeleid op wedstrijddagen.
 - De tactische en strategische overleggen (politie, gemeente, GAE, OM) zorgen ervoor dat men op de hoogte is van elkaars keuzes en handelen. Ook is er vanwege een goede informatiepositie beter zicht op de 'doelgroep' – supporters zodat zij op een adequate manier kunnen worden bejegend; hetzij met zwaardere sancties, hetzij middels een zinvolle dagbesteding (via Cambio).
 - Vanuit de verschillende actoren is op dit moment de wil en inzet aanwezig om deze overleggen verder te continueren.
 6. Verbeter de verlichting op het voetpad tussen de Henri Dunantlaan en de stadioningang aan de Vetkampstraat, en het voorplein van het stadion (aan de Vetkampstraat).

Deelvraag 5: Welke aanpassingen en maatregelen zijn in de ogen van betrokken partijen aantrekkelijk en haalbaar?

Maatregel	Haalbaarheid en aantrekkelijkheid
Bestendiging en continuïteit van vrijwilligerswerk	Buurtbewoners die wij hebben kunnen spreken tonen zich enthousiast over dergelijke initiatieven en geven aan zich hierdoor nog meer betrokken te voelen bij hun buurt. Een blijvende investering vanuit GAE en een gemeentelijke ondersteuning van burger initiatieven is hiervoor nodig.
Anticipeer op toenemende verkeersdruk	De haalbaarheid van deze maatregel is hoog. De bebording is nu al in enige mate aanwezig, maar zou verder kunnen worden uitgebreid.
Extra capaciteit voor fietsenstalling	GAE heeft zich in het mobiliteitsplan al voorstander getoond van de maatregel om de parkeermogelijkheden voor fietsers te verruimen en is voornemens haar fietsenstalling verder uit te breiden. Of de maatregel haalbaar is in de zin dat er voldoende capaciteit kan worden vrijgemaakt voor alle fietsen vereist nader onderzoek.
Investeren in sfeerbeheer op wedstrijddagen	Zowel GAE als de politie vinden deze maatregel aantrekkelijk. De club wil graag een positieve uitstraling behouden naar de omgeving en de supporters. De maatregel wordt door beide partijen als haalbaar gezien.
Blijf goed en met regelmaat in overleg met de verschillende actoren over het veiligheidsbeleid op wedstrijddagen.	Deze maatregel wordt door alle respondenten als aantrekkelijk beschouwd. De haalbaarheid kan gewaarborgd blijven indien alle actoren commitment blijven tonen.
Verbeter de verlichting	Nader onderzoek naar de (financiële) haalbaarheid is hier gewenst

Literatuur

CBS (2014) Vragenlijst Veiligheidsmonitor 2013. Online beschikbaar op:

<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/veiligheid-recht/publicaties/publicaties/archief/2014/2014-veiligheidsmonitor-2013-pub.htm>

Go Ahead Eagles (2012) Mobiliteitsplan rondom wedstrijden in de Adelaarshorst. Online beschikbaar als geïntegreerde bijlage op: <http://www.deventer.nl/besturen/ruimtelijke-plannen/overige-ruimtelijke-plannen/masterplan-go-ahead-eagles>

Go Ahead Eagles (2013) Masterplan Go Ahead Eagles Deventer. Online beschikbaar als bijlage op: <http://www.deventer.nl/besturen/ruimtelijke-plannen/overige-ruimtelijke-plannen/masterplan-go-ahead-eagles>

KNVB expertise (2011) Jupiler League Fan Onderzoek 2010/'11. Online beschikbaar op: <https://ebv.knvb.nl/uploads/Sa/FB/SaFB8EtULw-InP-IW-gfnw/Jupiler-League-Fan-Onderzoek-2010-2011.pdf>

Bijlage

Enquête

0%

Go Ahead Eagles

Jij hebt ervoor gekozen om jouw club te helpen!

Wij zijn Leon en Syll en doen een onderzoek voor Go Ahead Eagles naar de gastvrijheidsbeleving en veiligheidsgevoelens van de supporters. De enquête bestaat uit 32 vragen en duurt ongeveer 10 minuten. De ingevulde enquête zal anoniem verwerkt worden.

Om kans te maken op één van de gesigneerde wedstrijdshirts moet je aan het einde van de enquête je e-mailadres achter laten. Het e-mailadres wordt alleen gebruikt voor de verloting van de shirts.

Lege regel

Volgende >>

(Pagina-einde)

8%

Go Ahead Eagles

1. Wat is uw geslacht?

☐ Man
☐ Vrouw

2. Wat is uw leeftijd?

3. Wat is uw woonplaats?

☐ Deventer
☐ Olst
☐ Wijhe
☐ Raalte
☐ Lochem
☐ Voorst
☐ Apeldoorn
☐ Twello
☐ Elders

<< Vorige

Volgende >>

15%

Go Ahead Eagles

4. Met welk vervoersmiddel gaat u meestal naar het stadion?

5. Van welke kant benadert u het stadion als u een wedstrijd van Go Ahead Eagles bezoekt?

Lege regel

Lege regel

6. Met hoeveel personen bezoekt u meestal een wedstrijd van Go Ahead Eagles?

<< Vorige
Volgende >>

23%

Go Ahead Eagles

Gastvrijheid

De onderstaande vragen hebben betrekking op de gastvrijheid rondom het stadion van go Ahead Eagles tot en met het fouilleren.

Lege regel

7. Geef uw mening over de volgende stellingen.

	Ze er mee eens	Mee eens	Niet mee eens en niet mee oneens	Mee oneens	Ze er mee oneens
A. Als iemand voor het eerst naar een wedstrijd gaat is het stadion makkelijk te vinden met behulp van de bebording.	☐	☐	☐	☐	☐
B. Als ik bij de ingang van het stadion aan kom voel ik me welkom.	☐	☐	☐	☐	☐
C. De uitstraling van het stadion is onaantrekkelijk.	☐	☐	☐	☐	☐

Lege regel

Opmerkingen / aanvullingen:

Validatie

<< Vorige

Volgende >>

Go Ahead Eagles

8. Geef uw mening over de volgende stellingen.

	Zeet mee eens	Mee eens	Niet mee eens en niet mee oneens	Mee oneens	Zeet mee oneens
A. Er is voldoende politie rondom het stadion voor en na de wedstrijd.	☐	☐	☐	☐	☐
B. Deze aanwezigheid van de politie rondom het stadion stelt mij gerust.	☐	☐	☐	☐	☐
C. De politie heeft de situatie rondom het stadion onder controle.	☐	☐	☐	☐	☐

Lege regel

9. Geef uw mening over de volgende stellingen.

	Zeet mee eens	Mee eens	Niet mee eens en niet mee oneens	Mee oneens	Zeet mee oneens
A. De verkeersregelaars van Go Ahead Eagles zijn goed te herkennen.	☐	☐	☐	☐	☐
B. De verkeersregelaars van Go Ahead Eagles zijn vriendelijk.	☐	☐	☐	☐	☐
C. De verkeersregelaars van Go Ahead Eagles zijn behulpzaam.	☐	☐	☐	☐	☐

Lege regel

10. Geef uw mening over de volgende stellingen.

	Zeet mee eens	Mee eens	Niet mee eens en niet mee oneens	Mee oneens	Zeet mee oneens
A. De medewerkers van Go Ahead Eagles bij de kaartcontrole zijn vriendelijk.	☐	☐	☐	☐	☐
B. De medewerkers van Go Ahead Eagles bij de kaartcontrole zijn behulpzaam.	☐	☐	☐	☐	☐

Lege regel

11. Geef uw mening over de volgende stellingen.

	Zeet mee eens	Mee eens	Niet mee eens en niet mee oneens	Mee oneens	Zeet mee oneens
A. De medewerkers van Go Ahead Eagles fouilleren mij op een nette manier.	☐	☐	☐	☐	☐
B. De medewerkers van Go Ahead Eagles bij het fouilleren zijn vriendelijk.	☐	☐	☐	☐	☐
C. De medewerkers van Go Ahead Eagles bij het fouilleren zijn behulpzaam.	☐	☐	☐	☐	☐

Lege regel

Opmerkingen / aanvullingen:

Validate

<< Vorige

Volgende >>

38%

Go Ahead Eagles

12. Geef uw mening over de volgende stellingen.

	Zeer mee eens	Mee eens	Niet mee eens en niet mee oneens	Mee oneens	Zeer mee oneens
A. Rondom het stadion wordt duidelijk aangegeven waar brommers en fietsen geparkeerd kunnen worden.	☐	☐	☐	☐	☐
B. In de brommer- en fietsenstalling is op wedstrijddagen onvoldoende parkeergelegenheid.	☐	☐	☐	☐	☐
C. De gehele brommer- en fietsenstalling is goed onderhouden en ziet er netjes uit.	☐	☐	☐	☐	☐

Lege regel

13. Indien u met de auto op een wedstrijddag naar het stadion komt, waar parkeert u dan meestal uw auto?

- ☐ Niet van toepassing
- ☐ Beestenmarkt
- ☐ Deventer ziekenhuis
- ☐ IJsbaan de Scheg
- ☐ Oude ziekenhuis parkeerplaats
- ☐ Parkeerplaats Adelaarshorst
- ☐ Parkeergarage de Boreel
- ☐ Parkeergarage Leeuwenbrug
- ☐ Runshopping Centre
- ☐ Saxion/ROC, incl. P&R
- ☐ Sportcomplex Rielerink
- ☐ Terrein oude ziekenhuis
- ☐ Terrein Sita en speeltuin
- ☐ Anders

Lege regel

Opmerkingen / aanvullingen:

Validatie

<< Vorige

Volgende >>

Go Ahead Eagles

Veiligheid

De onderstaande vragen hebben betrekking op de veiligheid rondom het stadion van Go Ahead Eagles tot en met het fouilleren.

14. Geef van onderstaande zaken aan of deze aanwezig zijn in de nabije omgeving van het stadion voor en na de wedstrijd. Geef ook aan in welke mate u hier overlast van ervaart.

	Ja, ik ervaar hier overlast van	Ja, ik ervaar hier een beetje overlast van	Ja, ik ervaar hier geen overlast van	Nee, dit komt niet voor
A. Graffiti	☐	☐	☐	☐
B. Slecht onderhoud van groenvoorzieningen	☐	☐	☐	☐
C. Slecht onderhoud van de buitenkant van het stadion	☐	☐	☐	☐
Lege regel				
	Ja, ik ervaar hier overlast van	Ja, ik ervaar hier een beetje overlast van	Ja, ik ervaar hier geen overlast van	Nee, dit komt niet voor
D. Vernielingen	☐	☐	☐	☐
E. Zwerfvuil	☐	☐	☐	☐
F. Onjuist geparkeerde fietsen / brommers	☐	☐	☐	☐
G. Dronken medesupporters	☐	☐	☐	☐
H. Wildplassen	☐	☐	☐	☐
Lege regel				

Opmerkingen / aanvullingen:

Validatie

<< Vorige

Volgende >>

Go Ahead Eagles

15. Geef van de onderstaande stellingen aan in hoeverre u het er mee eens / oneens bent.

	Zeer mee eens	Mee eens	Niet mee eens en niet mee oneens	Mee oneens	Zeer mee oneens
A. Over het algemeen zijn mijn medesupporters buiten het stadion vriendelijk.	☐	☐	☐	☐	☐
B. Over het algemeen zijn mijn medesupporters buiten het stadion agressief.	☐	☐	☐	☐	☐
C. Over het algemeen zorgen mijn medesupporters buiten het stadion voor geluidsoverlast.	☐	☐	☐	☐	☐
D. Over het algemeen voel ik me bij mijn medesupporters op mijn gemak.	☐	☐	☐	☐	☐
E. Over het algemeen maken mijn medesupporters buiten het stadion veel rommel.	☐	☐	☐	☐	☐
F. Over het algemeen zijn mijn medesupporters buiten het stadion baldadig.	☐	☐	☐	☐	☐

Lege regel

	Vaak	Soms	Zelden	Nooit
16. Wanneer ik voor mij bekende medesupporter buiten het stadion zie misdragen, dan loop ik erop af en zeg ik er wat van.	☐	☐	☐	☐
17. Wanneer ik voor mij onbekende medesupporter buiten het stadion zie misdragen, dan loop ik erop af en zeg ik er wat van.	☐	☐	☐	☐
18. Wanneer ik medesupporters buiten het stadion zie misdragen, dan meld ik dat direct bij een medewerker van Go Ahead Eagles.	☐	☐	☐	☐
19. Wanneer ik medesupporters buiten het stadion zie misdragen, dan meld ik dat direct bij de politie.	☐	☐	☐	☐

Lege regel

Opmerkingen / aanvullingen:

Validatie

<< Vorige

Volgende >>

62%

Go Ahead Eagles

20. Ik vind de nabije omgeving van het stadion voor en na de wedstrijd:

Goed verlicht

Matig verlicht

Slecht verlicht

Geen antwoord

Lege regel

21. Hoeveel te donkere plekken ervaart u in de nabije omgeving van het stadion?

Geen

Eén

twee

Meer dan twee

22. ervaart u deze te donkere plekken als onveilig?

Vaak

Soms

Zelden

Nooit

Niet van toepassing

Lege regel

Opmerkingen / aanvullingen:

Validatie

<< Vorige

Volgende >>

39

Go Ahead Eagles

Slachtofferschap

De onderstaande vragen hebben betrekking op uw ervaringen met overlastgevend en crimineel gedrag buiten het stadion.

23. Bent u in de afgelopen twee jaar rondom het stadion van Go Ahead Eagles voor of na een wedstrijd wel eens slachtoffer geweest van:

	Ja, één keer	Ja, twee keer	Ja, drie of meerdere keren	Nee
A. Verbale intimidatie	☐	☐	☐	☐
B. Zakkenrollerij	☐	☐	☐	☐
C. Fysiek geweld	☐	☐	☐	☐
D. Beroving met geweld	☐	☐	☐	☐
E. Fietsendiefstal	☐	☐	☐	☐

Lege regel

24. Kent u iemand die de afgelopen twee jaar rondom het stadion van Go Ahead Eagles voor of na een wedstrijd wel eens slachtoffer is geweest van:

	Ja, één persoon	Ja, twee personen	Ja, drie of meer personen	Nee
A. Verbale intimidatie	☐	☐	☐	☐
B. Zakkenrollerij	☐	☐	☐	☐
C. Fysiek geweld	☐	☐	☐	☐
D. Beroving met geweld	☐	☐	☐	☐
E. Fietsendiefstal	☐	☐	☐	☐

Lege regel

Opmerkingen / aanvullingen:

Validatie

<< Vorige

Volgende >>

77%

Go Ahead Eagles

25. Heeft u in de afgelopen twee jaar een klacht ingediend bij Go Ahead Eagles omdat u slachtoffer bent geworden van criminaliteit rondom het stadion voor of na een wedstrijd?

☐ Ik ben nog nooit slachtoffer geweest
☐ Ja, (ga door naar vraag 26 en sla vraag 27 over)
☐ Nee, (sla vraag 26 over en ga door naar vraag 27)

Lege regel

26. Zo ja, waarover heeft u een klacht ingediend? Na het invullen kunt u door naar vraag 28.

Lege regel

27. Zo nee, waarom niet?

Lege regel

Opmerkingen / aanvullingen:

<< Vorige Volgende >>

(Pagina-einde)

85%

Go Ahead Eagles

Eindwaardering

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
28. Als u door middel van een rapportcijfer zou mogen aangeven hoe welkom u zich voelt rondom het stadion, welk cijfer zou u dan geven? (1= ontevreden / 10= tevreden)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lege regel										
29. Als u door middel van een rapportcijfer zou mogen aangeven hoe veilig u zich voelt rondom het stadion, welk cijfer zou u dan geven? (1= ontevreden / 10= tevreden)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

<< Vorige Volgende >>

Go Ahead Eagles	
Tot slot	
Lege regel	
30. Zijn er zaken op het gebied van gastvrijheid die volgens u meer aandacht/verbetering verdienen? Zo ja, welke?	Validatie
Lege regel	
31. Zijn er zaken op het gebied van veiligheid die volgens u meer aandacht/verbetering verdienen? Zo ja, welke?	Validatie
Lege regel	
32. Indien u kans wilt maken op het gesignde wedstrijdshirt van Go Ahead Eagles dient u hier uw e-mailadres achter te laten.	Validatie
<< Vorige Volgende >>	
(Pagina-einde)	

Go Ahead Eagles	
Hartelijk bedankt voor het invullen van de enquête! Op dinsdag 6 januari worden de winnaars van de wedstrijdshirts bekend gemaakt. De winnaars zullen een e-mail ontvangen. Met vriendelijke groet, Syll & Leon Saxion Hogescholen	
✖ Stoppen << Vorige Verzenden ✓	